DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

6. april 2000 *

I sag C-383/98,

angående en anmodning, som Oberster Gerichtshof (Østrig) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

The Polo/Lauren Company LP

mod

PT. Dwidua Langgeng Pratama International Freight Forwarders,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EF) nr. 3295/94 af 22. december 1994 om foranstaltninger med henblik på at forbyde overgang til fri omsætning, udførsel, genudførsel og henførsel under en suspensionsprocedure af varemærkeforfalskede og piratkopierede varer (EFT L 341, s. 8),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Sevón, og dommerne P. Jann og M. Wathelet (refererende dommer),

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— The Polo/Lauren Company LP ved advokat F. Wohlfahrt, Wien

— den østrigske regering ved gesandt C. Stix-Hackl, Forbundsudenrigsministeriet, som befuldmægtiget

— den tyske regering ved kontorchef W.-D. Plessing, Forbundsfinansministeriet, og kontorchef A. Dittrich, Forbundsjustitsministeriet, som befuldmægtigede

— den franske regering ved kontorchef K. Rispal-Bellanger og fuldmægtig A. de Bourgoing, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den finske regering ved ambassadør H. Rotkirch, chef for Juridisk Tjeneste, og juridisk konsulent T. Pynnä, begge Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J.C. Schieferer og R. Tricot, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 16. december 1999 er afgivet mundtlige indlæg af den franske regering ved fuldmægtig A. Maitrepierre, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, af den finske regering ved juridisk konsulent E. Bygglin, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved J.C. Schieferer,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. december 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 29. september 1998, indgået til Domstolen den 26. oktober 1998, har Oberster Gerichtshof i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) stillet et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EF) nr. 3295/94 af 22. december 1994 om foranstaltninger med henblik på at forbyde overgang til fri omsætning, udførsel, genudførsel og henførsel under en suspensionsprocedure af varemærkeforfalskede og piratkopierede varer (ET L 341, s. 8, herefter »forordningen«).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag, som føres mellem det amerikanske selskab The Polo/Lauren Company LP (herefter »Polo/Lauren«) og det indonesiske selskab PT. Dwidua Langgeng Pratama International Freight Forwarders (herefter »Dwidua«), og hvis baggrund er, at de østrigske toldmyndigheder har beslaglagt nogle T-shirts, der er forsynet med formentligt forfalskede Polo/Lauren-varemærker.

De relevante fællesskabsbestemmelser

3 Forordningen, der særlig henviser til EF-traktatens artikel 113 (efter ændring nu artikel 133 EF) som hjemmel, har ifølge anden betragtning til formål i videst muligt omfang at forhindre, at varemærkeforfalskede og piratkopierede varer bliver bragt på markedet, og med henblik herpå at fastsætte foranstaltninger, der gør det muligt effektivt at imødegå den ulovlige handel med sådanne varer,

hvilket formål endvidere falder i tråd med de bestræbelser, der udfoldes i samme retning på internationalt plan.

4 Det fremgår således af forordningens sjette betragtning, at Fællesskabet har taget hensyn til bestemmelserne i den aftale, der er forhandlet om i GATT (den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel), og de aspekter ved de intellektuelle ejendomsrettigheder, som vedrører handel, herunder handel med varemærkeforfalskede varer, og især de foranstaltninger, der skal træffes ved grænsen.

5 Forordningens artikel 1, stk. 1, har følgende ordlyd:

»I denne forordning fastsættes

a) på hvilke betingelser toldmyndighederne kan gribe ind, når varer, der mistænkes for at være varemærkeforfalskede eller piratkopierede,

— angives til fri omsætning, udførsel eller genudførsel

— opdages i forbindelse med kontrol af varer, der er under suspensionsprocedure, jf. artikel 84, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om EF-toldkodeks, eller genudføres mod, at der gives meddelelse; og

b) hvilke foranstaltninger der skal træffes af de kompetente myndigheder med hensyn til sådanne varer, når det fastslås, at de er varemærkeforfalskede eller piratkopierede.«

6 Ifølge artikel 84, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »EF-toldkodeksen«) forstås ved »suspensionsprocedure«

»når der er tale om ikke-fællesskabsvarer, følgende procedurer:

— ekstern forsendelse

— toldoplag

— aktiv forædling i form af suspensionsordning

— forarbejdning under toldkontrol

— midlertidig indførsel«.

7 Ifølge forordningens artikel 3 kan indehaveren af et varemærke, af en ophavsret eller af beslægtede rettigheder eller indehaveren af en rettighed til et design eller mønster (herefter »rettighedsindehaveren«) indgive skriftlig anmodning til den kompetente toldmyndighed om indgriben med hensyn til varer, som han formoder er varemærkeforfalskede eller piratkopierede varer. Anmodningen ledsages af en beskrivelse af varerne og af dokumentation for, at ansøgeren er indehaver af rettigheden, og det anføres i anmodningen, i hvilket tidsrum der ønskes indgriben fra toldmyndighedernes side.

8 Ifølge den samme bestemmelse skal rettighedsindehaveren give alle andre relevante oplysninger, som gør det muligt for den kompetente toldmyndighed at træffe afgørelse med fuldt kendskab til sagens omstændigheder, uden at disse oplysninger dog er en betingelse for, at anmodningen kan behandles. Anmodningen behandles derefter af den kompetente toldmyndighed, som hurtigst muligt giver ansøgeren skriftlig underretning om sin afgørelse.

9 I henhold til forordningens artikel 4 kan en toldmyndighed endvidere af egen drift tage en vare i bevaring, såfremt det ved en kontrol, der er led i en af de i forordningens artikel 1, stk. 1, litra a), nævnte procedurer, og inden en anmodning fra rettighedsindehaveren er indleveret eller imødekommet, helt klart kan konstateres, at varen er varemærkeforfalsket eller piratkopieret. I henhold til de gældende bestemmelser i den berørte medlemsstat kan myndigheden, hvis den ved, hvem rettighedsindehaveren er, underrette vedkommende om risikoen for

lovovertrædelse. I så fald er toldmyndigheden bemyndiget til at suspendere frigivelsen af varen eller tage den i bevaring i tre arbejdsdage for at give rettighedsindehaveren mulighed for at indgive en anmodning om indgriben i henhold til forordningens artikel 3.

10 Forordningens artikel 5 bestemmer, at afgørelsen om at imødekomme en rettighedsindehavers anmodning straks meddeles de toldmyndigheder i den pågældende medlemsstat, som vil kunne blive berørt i forbindelse med de i anmodningen omhandlede varemærkeforfalskede eller piratkopierede varer.

11 Det bestemmes i forordningens artikel 6, stk. 1, første afsnit, at når en toldmyndighed, der i henhold til forordningens artikel 5 er underrettet om en afgørelse, der imødekommer rettighedsindehaverens anmodning, konstaterer, eventuelt efter at have rådført sig med sagsøgeren, at bestemte varer, som svarer til den i ovennævnte afgørelse indeholdte beskrivelse af varemærkeforfalskede eller piratkopierede varer, suspenderer den frigivelsen af varerne eller tager dem i bevaring.

12 I medfør af forordningens artikel 6, stk. 1, andet afsnit, underretter toldmyndigheden eller den toldmyndighed, som har behandlet anmodningen i overensstemmelse med artikel 3, straks klarereren og den, der har ansøgt om denne indgriben. Den førstnævnte toldmyndighed eller den toldmyndighed, der har behandlet anmodningen, underretter — under overholdelse af de nationale bestemmelser om beskyttelse af personoplysninger, drifts- og forretningshemmeligheder samt tavshedspligt og forvaltningshemmelighed — på anmodning rettighedsindehaveren om klarererens navn og adresse, herunder modtagerens, hvis dette er kendt, for at rettighedsindehaveren kan indbringe sagen for de myndigheder, der er kompetente til at træffe afgørelse vedrørende sagens realitet.

13 Suspensionen af frigivelsen af varerne eller tilbageholdelsen af dem er midlertidig. Forordningens artikel 7, stk. 1, bestemmer, at hvis der ikke inden ti arbejdsdage regnet fra meddelelsen om suspensionen af frigivelsen eller om, at varerne er taget i bevaring, er givet underretning til den toldmyndighed, som har truffet disse foranstaltninger, om, at sagen er blevet forelagt for den myndighed, der har kompetence til at træffe afgørelse om sagens realitet, eller den ikke har fået meddelelse om, at vedkommende myndighed har truffet retsbevarende foranstaltninger, frigives varerne, hvis alle toldformaliteter er opfyldt, og bevaringen frafaldes. Denne frist kan i særlige tilfælde forlænges med op til ti arbejdsdage.

14 Efter tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen er forordningen blevet ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 241/1999 af 25. januar 1999 (EFT L 27, s. 1). Forordningens artikel 1, stk. 1, litra a), har nu følgende ordlyd:

»1. I denne forordning fastsættes det:

a) på hvilke betingelser toldmyndighederne kan gribe ind, når varer, som mistænkes for at være varer som omhandlet i stk. 2, litra a):

— angives til overgang til fri omsætning, udførsel eller genudførsel i henhold til artikel 61 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om en EF-toldkodeks

— opdages ved en kontrol af varer, der er under toldopsyn efter artikel 37 i forordning (EØF) nr. 2913/92, henført under en suspensionsprocedure efter artikel 84, stk. 1, litra a), i nævnte forordning, genudført efter meddelelse eller anbragt i en frizone eller på et toldoplag efter artikel 166 i samme forordning.«

Hovedsagen og den østrigske lovgivning

15 Polo/Lauren, som har hjemsted i New York (Amerikas Forenede Stater), er indehaver af en række ord- og billedmærker, der er registreret i Østrig, og som er kendt over hele verden.

16 Under henvisning til forordningens artikel 3, stk. 1, opnåede Polo/Lauren, at de østrigske toldmyndigheder pålagde toldkontorerne at suspendere frigivelsen af eller etablere bevaring af polo-T-shirts, der var forsynet med selskabets ord- og billedmærker, for så vidt som der var tale om varemærkeforfalskede eller piratkopierede varer.

17 I henhold til afgørelsen er 633 polo-T-shirts foreløbigt blevet standset på et toldspeditionslager i Linz. Afsenderen af varerne var Dwidua, der har hjemsted i

Indonesien, og varerne var bestemt for Olympic — SC, et selskab med hjemsted i Polen.

18 Polo/Lauren indgav begæring til Landesgericht Linz om, at det forbydes Dwidua at markedsføre disse varer, der er forsynet med Polo/Lauren's beskyttede billed- eller ordmærker, og at Polo/Lauren kendes berettiget til for Dwidua's regning af destruere de T-shirts, som toldmyndighederne har taget i bevaring. Polo/Lauren indgav begæringen til den nævnte ret, fordi de omtvistede varer foreløbigt var blevet standset på et toldspeditionslager, der ligger i den pågældende retskreds.

19 Landesgericht Linz har imidlertid erklæret sig stedligt inkompetent, og efter at Oberlandesgericht Linz som appelinstans har stadfæstet denne afgørelse, har Polo/Lauren indbragt en revisionsanke for Oberster Gerichtshof.

20 Oberster Gerichtshof anser det for tvivlsomt, om forordningen finder anvendelse, såfremt varer, der er indført fra et tredjeland, foreløbigt standses af et toldkontor, mens de er i transit til et andet tredjeland, og såfremt den berørte rettighedsindehaver endvidere har hjemsted i et tredjeland. Retten finder, at det med rimelighed kan antages, at forordningen kun vedrører tilfælde, hvor varerne kan komme ind på det fælles marked, eller hvor i de det mindste vil kunne påvirke dette marked.

21 Oberster Gerichtshof understreger endvidere, at en konkret foranstaltning kun er omfattet af fællesskabsretten, såfremt den ud fra en helhedsvurdering af samtlige omstændigheder kan true den frie handel mellem medlemsstaterne. Retten finder følgelig, at såfremt det lægges til grund, at det indre marked ikke påvirkes under

de i hovedsagen foreliggende omstændigheder, er det tvivlsomt, om fællesskabsinstitutionerne har lovgivningskompetence.

22 Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 3295/94 af 22. december 1994 om foranstaltninger med henblik på at forbyde overgang til fri omsætning, udførsel, genudførsel og henførsel under en suspensionsprocedure af varemærkeforfalskede og piratkopierede varer (EFT L 341 af 30.12.1994) fortolkes således, at forordningen også finder anvendelse i den situation, hvor varer af den i forordningen nærmere angivne art, som er under transit fra en stat, der ikke hører til Det Europæiske Fællesskab, til en stat, der heller ikke hører til Det Europæiske Fællesskab, på anmodning fra en rettighedsindehaver, hvis virksomhed har hjemsted i et tredjeland, og som gør gældende, at hans rettigheder er blevet tilsidesat, foreløbigt standses i en medlemsstat af medlemsstatens toldmyndigheder under henvisning til den nævnte forordning?«

23 Indledningsvis bemærkes, at når henses til den nationale rets bemærkninger, som er nævnt i præmis 20 og 21 i nærværende dom, rejser den præjudicielle forelæggelse to særskilte spørgsmål. Den nationale domstol spørger for det første, om forordningen finder anvendelse, når varer af den i forordningen angivne art, der er importeret fra et tredjeland, under transitforsendelse til et andet tredjeland foreløbigt standses i en medlemsstat af denne stats toldmyndigheder under henvisning til den nævnte forordning, og dette sker efter anmodning fra et selskab, som er rettighedsindehaver og gør gældende, at dets rettigheder er blevet tilsidesat, og som har hjemsted i et tredjeland. I bekræftende fald ønskes det oplyst, om forordningen har fornøden hjemmel i EF-traktaten.

Fortolkningen af forordningen

24 Ifølge den tyske regering følger det af formuleringen af artikel 1, stk. 1, litra a), i forordningen — som alene har til formål at beskytte det indre marked — at det ikke er tilstrækkeligt som grundlag for toldmyndighedernes indgriben, at det er hensigten at få varer overført til fri omsætning eller henført under en suspensionsprocedure. Bestemmelsen finder ikke anvendelse på rene transitvarer. Denne fortolkning bekræftes af vedtagelsen af forordning nr. 241/1999, som bl.a. udvider forpligtelsen til at gribe ind til varer, der er anbragt i en frizone eller på et toldoplag.

25 Denne fortolkning kan ikke tiltrædes.

26 Det bemærkes således, at ifølge artikel 1, stk. 1, litra a), i forordningen finder denne anvendelse, når varemærkeforfalskede eller piratkopierede varer opdages i forbindelse med kontrol af varer, der er henført under en suspensionsprocedure i henhold til artikel 84, stk. 1, litra a), i EF-toldkodeksen. Ifølge denne sidstnævnte bestemmelse angiver udtrykket »suspensionsprocedure« bl.a. ekstern forsendelse, dvs. en toldprocedure, der gør det muligt for ikke-fællesskabsvarer at bevæge sig fra et sted til et andet inden for Fællesskabets toldområde, uden at varerne pålægges importafgifter eller andre afgifter efter EF-toldkodeksen.

27 Forordningen skal således udtrykkeligt finde anvendelse på varer, der sendes igennem Fællesskabet i transit fra et tredjeland og med bestemmelsessted i et andet tredjeland. Det er herved uden betydning, om rettighedsindehaveren eller den, der afleder sin ret fra denne, har hjemsted i en medlemsstat eller uden for Fællesskabet.

28 Vedtagelsen af forordning nr. 241/1999 afkræfter ikke denne fortolkning, men støtter den tværtimod. Forordning nr. 241/1999 ligger således i naturlig forlængelse af forordningen, idet den udvider de nationale myndigheders muligheder for at gribe ind til at omfatte et stigende antal toldprocedurer.

29 Under hensyn til det anførte skal den nationale domstols spørgsmål besvares med, at forordningens artikel 1 skal fortolkes således, at den finder anvendelse, såfremt varer af den i forordningen angivne art, som er indført fra et tredjeland, under transitforsendelse til et andet tredjeland foreløbigt standses i en medlemsstat af denne stats toldmyndigheder under henvisning til den nævnte forordning og efter anmodning fra et selskab, som er rettighedsindehaver og gør gældende, at dets rettigheder er blevet tilsidesat, og som har hjemsted i et tredjeland.

30 Eftersom forordningen finder anvendelse i situationer, som umiddelbart ikke har direkte forbindelse med det indre marked, skal det undersøges, om den har tilstrækkelig hjemmel i EF-traktaten.

Forordningens gyldighed

31 Det bemærkes indledningsvis, at forordningen som hjemmel henviser til traktatens artikel 113, der vedrører den fælles handelspolitik.

32 Bestemmelser om den intellektuelle ejendomsret, som vedrører den grænseoverskridende handel, udgør et væsentligt led i de internationale bestemmelser for

handelen. Spørgsmålet om, hvorvidt Fællesskabet havde en eksklusiv kompetence til at indgå aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder handel med varemærkeforfalskede varer (den såkaldte »TRIPS-aftale«), der er optaget som bilag til overenskomsten om Verdenshandelsorganisationen, har været forelagt Domstolen, som i udtalelse 1/94 af 15. november 1994 (Sml. I, s. 5267, præmis 55) fastslog, at foranstaltninger ved grænsen med henblik på håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder kunne træffes selvstændigt af Fællesskabets institutioner med hjemmel i traktatens artikel 113.

33 I medfør af traktatens artikel 113 havde Fællesskabet følgelig beføjelse til at indføre fælles bestemmelser om kontrol med varemærkeforfalskning i forbindelse med en ordning for toldsuspension som ordningen for ekstern forsendelse.

34 I øvrigt bemærkes, at ekstern forsendelse af ikke-fællesskabsvarer ikke gennemføres uden at berøre det indre marked. Ordningen hviler nemlig på en retlig fiktion. Varer, der er henført under denne ordning, pålægges ikke importafgifter, og de er heller ikke undergivet de andre handelspolitiske foranstaltninger, som om de ikke var bragt ind på Fællesskabets område. I virkeligheden indføres de fra et tredjeland og forsendes gennem én eller flere medlemsstater, før de udføres til et andet tredjeland. Denne transaktion er så meget mere egnet til at påvirke det indre marked direkte, som der er risiko for, at varemærkeforfalskede varer, der er henført under ordningen for ekstern forsendelse, svigagtigt bringes ind på Fællesskabets marked, således som det er blevet fremhævet af flere regeringer såvel i deres skriftlige indlæg som under retsmødet.

35 Under hensyn til det ovenfor anførte må det fastslås, at gennemgangen af de stillede spørgsmål intet har frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af forordningen.

Sagens omkostninger

36 De udgifter, der er afholdt af den østrigske, den tyske, den franske og den finske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Oberster Gerichtshof ved kendelse af 29. september 1998, for ret:

1) **Artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 3295/94 af 22. december 1994 om foranstaltninger med henblik på at forbyde overgang til fri omsætning,**

udførsel, genudførsel og henførsel under en suspensionsprocedure af varemærkeforfalskede og piratkopierede varer skal fortolkes således, at den finder anvendelse, såfremt varer af den i forordning nr. 3295/94 angivne art, som er indført fra et tredjeland, under transitforsendelse til et andet tredjeland foreløbigt standses i en medlemsstat af denne stats toldmyndigheder under henvisning til den nævnte forordning og efter anmodning fra et selskab, som er rettighedsindehaver og gør gældende, at dets rettigheder er blevet tilsidesat, og som har hjemsted i et tredjeland.

2) **Gennemgangen af de stillede spørgsmål har intet frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af forordning nr. 3295/94.**

Sevón Jann Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. april 2000.

R. Grass

Justitssekretær

L. Sevón

Formand for Første Afdeling